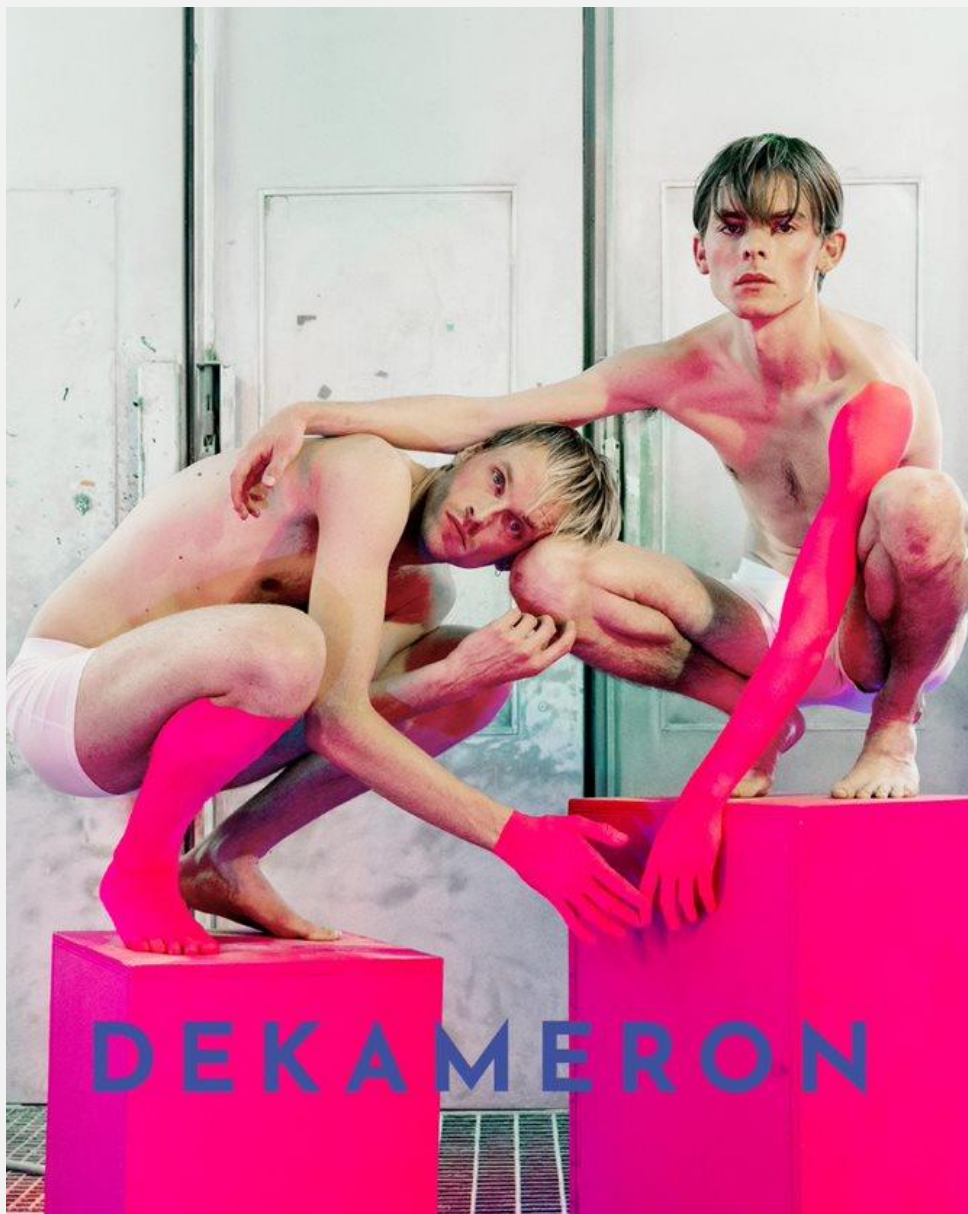

TEATER REPUBLIQUE

Studiemateriale Dekameron

Dekameron

Oplev den moderne fortolkning af Boccaccios mesterværk, hvor en gruppe unge udveksler utrolige historier i skjul for virkelighedens grusomheder, der rykker tættere og tættere på.

Pesten raser, og en gruppe unge flygter, da smitten når deres hjemby, Firenze. Der kommer de – de fire ryttere på hver sin hest. I hver sin farve. Den første hest er hvid, den næste ildrød, den tredje sort og den fjerde og sidste er gustengul. Jeg ser dem ride som i en drøm, og jeg forstår, hvem de er. De er de fire plager, der skal ramme os. Nederlaget, krigen, sulten og sygdommen. Sådan beskrives de fire apokalyptiske ryttere, de unge frygter og gemmer sig for. I deres skjul fortæller de hinanden historier. Vilde og voldsomme historier om kærlighed, utroskab og død flyder imellem dem, mens de skærmer sig mod farerne i verden udenfor.

En hyldest til fortællingens kraft!

HVOR: Teater Republique

HVORNÅR: 21. sep. – 28. okt. 2023. Skoleforestilling d. 26. september 2023 kl. 14.

KLASSETRIN: Ungdomsuddannelser

FAG: Italiensk, dansk, historie, dramatik og samfundsfag

TEMAER: Klima, flygtninge, relationer, sex, generationer og fortællingens kraft

BILLETTER: Billetbestilling foregår ved at kontakte Lone Rix på mail lori@osterbroteater.dk eller 2194 2069 hverdage mellem 10 og 16.

Særpris: Vi tilbyder et begrænset antal skolebilletter på udvalgte dage fra 75 kroner. Bemærk, at tilbuddet først gælder, når du bestiller til min. seks unge under 25 år.

Havens fortællinger

- om Boccaccios *Dekameron*

af Pia Schwarz Larsen og Anders Toftgaard

Dekameron er et hovedværk i europæisk litteraturhistorie. Værket samler fortællinger fra et væld af kilder og bliver selv inspirationskilde for et utal af forfattere. Det grundlægger novellen som genre og lægger fundamentet for prosaen på det italienske folkesprog. Boccaccios værk er ideal for litteraturen som et sted for værdig, dannet og lystig samtale, der står i kontrast til de fortællinger, som blev fortalt i kirken og på universitetet. Den første trykte udgave af *Dekameron* er fra 1471. Pesten hærger Firenze i 1348. Boccaccio fortæller, at sygdommen opstod i Orienten for derfra af bevæge sig til vesten, og at pesten vender op og ned på alle moralbegreber og skaber et næsten anarkistisk samfund, hvor sociale normer for ordentlig adfærd er ophævet. Som det var normalt i periode, opfatter Boccaccio pesten som Guds straf over en by, hvis magthavere havde ladet profithensyn gå forud for gudsfrygt og næstekærlighed. Boccaccios beskrivelse af pesten er detaljeret og realistisk og er ofte blevet betragtet som et historisk dokument. Den kan være en øjenvidneskildring, men pesten er samtidig et narrativt greb (...).

Dekameron er fyldt med kvinder. Forfatteren skriver eksplicit i forordet, at værket er tilegnet kvinder; kvinder er hovedpersoner i mange af novellerne som unge piger, gifte kvinder, nonner eller enker; endelig er det bemærkelsesværdigt, at syv ud af de ti fortællere er kvinder, der fortæller historier til hinanden (...). Omtrent tre fjerdedele af de hundrede noveller handler om kærlighed og erotik. Mange af novellerne hylder kvindens seksualitet som udtømmelig (...). Selvom værket er dedikeret til kvinder, er det dog samtidig udtryk for et mandligt billede af kvinder, og der er ingen tvivl om, at manden er overordnet kvinden i Boccaccios univers (...). Selvom vi generelt i Danmark bryster os af at være frimodige og frisindede, har *Dekameron* ofte i Danmark været anklaget for at overskride grænser. På biblioteket på Basnæs læste H.C. Andersen den 4.juni 1865 i *Dekameron* og udrød til sin dagbog: "(H) vor det er en ugudeligt og liderligt bog."

Dekameron rummer en unik blanding af det humoristiske, det erotiske, det humanistiske og det utopiske. De enkelte noveller kan fortolkes på forskellig vis, men overordnet handler værket om en gruppe mennesker, der i stedet for umenneskeligheden vælger menneskeligheden i et værdigt og civiliseret samvær. Fortællerens have er et sted, som fordrer og fremmer respektfuld lytten og udveksling af synspunkter. I *Dekameron* kan litteraturen ligesom kærligheden forædle hjertet.

Kilde: Giovanni Boccaccio, *Dekameron I og II*, Hoff & Poulsen, 2019.

Arbejdsspørgsmål

Undersøg hvad apokalypse/apokalyptisk betyder?

Undersøg hvem de fire apokalyptiske ryttere er og hvad de symboliserer?

Hvorfor frygter de unge i forestillingen Dekameron de fire apokalyptiske ryttere og gemmer sig for dem?

Hvornår, hvordan og hvorfor møder vi de apokalyptiske ryttere i forestillingen Dekameron?

Hvilke aktuelle temaer behandles i forestillingen Dekameron?

Diskutér, hvad I frygter?

Kilde: <https://wallhere.com/da/wallpaper/1297733>

Dekameron uddrag

Der kommer de – de fire ryttere på hver sin hest. I hver sin farve. Den første hest er hvid, den næste ildrød, den tredje sort og den fjerde og sidste er gustengul. Jeg ser dem ride som i en drøm og jeg forstår hvem de er. De er de fire plager der skal ramme os. Nederlaget, krigen, sulten og sygdommen. Sådan starter vores meget moderne fortolkning af Boccaccios mesterværk, der oprindeligt udspiller sig i 1348, hvor en gruppe unge mænd og kvinder flygter fra pesten, som er nået til deres hjemby Firenze.

Uddrag fra Dekameron, af Karen-Maria Bille, frit efter Giovanni Boccaccio, i Thomas Harders oversættelse, Teater Republique 2023.

DE FIRE APOKALYPTISKE RYTTERE

Åbning / Prolog: En undergangsseance. En gammel dame, klædt ud som pestfugl, står på scenen. Hun har noget røgelse, som hun svinger den frem og tilbage, for at dække over lugten af døde kroppe. Hun står ved siden af en gammel pest-ligvogn .

Simon: Der kommer de – de fire ryttere på hver sin hest. I hver sin farve. Den første hest er hvid, den næste ildrød, den tredje sort og den fjerde og sidste er gustengul.

Lasse: Jeg ser dem ride som i en drøm og jeg forstår hvem de er. De er de fire plager, der skal ramme os.

Siff: Nederlaget,

Anton: krigen,

Stephanie: sulten,

Simon: og sygdommen.

Siff: De kommer, de kommer

De fire store højt til hest

Hunger, sværd, svovl og pest

Anton: Når de alle fire – den hvide, den røde, den sorte og den gule – når alle fire rider på en og samme gang går jorden under. Det er de fire apokalyptiske ryttere.

Stephanie: Jeg standser ved den gule hest. Ham der sidder på den, er døden. Han kommer direkte fra helvede. Det er satan selv, der har sendt ham. Den fjerde rytter på det store isabellafarvede dyr, bæreren af alle epidemierne –

Siff: tyfussen,

Lasse: kopperne,

Anton: koleraen

Simon: og pesten.

§§§§

Lasse: Ingen af dem ser den gule hest, der er tøjret foran kroen.

Anton: De har røde kinder efter en hel dag i sneen.

Siff: De tumler forbi hesten.

Simon: Ind i krostuen. Ind til alle de andre.

Stephanie: Jägerbomben! Jägerbomben! Pigen med den grønne tophue peger på skiltet.

Anton: Bartenderen blinker til hende.

Lasse: Selvom han ikke har det ret godt. Han skulle være blevet i sengen.

Siff: Det har han ikke råd til.

Simon: Det er højsæson og stedet er pakket til bristepunktet. Det våde skitøj damper over stoleryggene.

Lasse: Luften er tæt af varme kroppe i bevægelse og lydstyrken på 99 Luftballons gør det umuligt at tale sammen.

Anton: De synger med på sangen. Danser, griner -

Stephanie: og skåler. Jägerbomben! Jägerbomben!

Simon: Bomberne falder tæt.

Siff: Totusind kilometer derfra falder vakuum-bomberne.

Lasse: Vakuum-bomberne? Behøver vi virkelig at tale om dem?

Siff: Ja, vi gør, pigen ser dem for sig. Mærker tryklufsbølgen der slår luften ud af lungerne på hende. Byen brænder så langt øjet rækker. Og nu eksploderer pigens hoved.

Anton: Rummet roterer. Hun ligger på en seng omsluttet af mørke.

Simon: Hvorfor er der ikke noget lys?

Lasse: Det ved jeg da ikke. Der er heller ikke noget varme.

Siff: Tænderne klapper i munden på hende. Hvorfor er det så svært at få vejret?

Simon: Det er ligesom at være levende begravet.

Stephanie: Luk mig ud. Jeg kan ikke få vejret.

Anton: Hun krammer den grønne tophue ind til sig.

Lasse: Den stinker af red bull og Jägermeister. Det kan hun ikke lugte.

Siff: Men hun synes hun kan lugte brændt menneskekød. Sødlig lugt af forbrændte kroppe, afsvedet hud.

Simon: Det vil hun ikke tænke på.

Siff: Men hun kan jo ikke lade være, vel?

Anton: Pigen falder tilbage i sengen.

Lasse: Det er et fald, der ikke stopper.

Anton: Tung og blank af feber fortsætter hun nedad.

Lasse: Dybere og dybere.

Simon: Skæret fra de ulmende byer fortøner sig.

Siff: Det er et uendeligt fald.

Prøv en Jäger Bomb

Udstyr

1 drinksglas

1 shot-glas (5 cl.)

Ingredienser

4 cl. Jägermeister

1 ds. Red Bull (25 cl.)

Fremgangsmåde

Hæld en dåse Red Bull op i et drinksglas.

Tag et 4 cl. shot glas og fyld op med Jägermeister.

Når du serverer din Jäger Bomb, dropper du shot glasset ned i det store glas, så det lander som en bombe, deraf navnet.

Info

Er man ligeglad med bombe-effekten, kan man sagtens spare shot glasset væk, og blande Jägermeister og Red Bull direkte i et drinksglas – smagen er jo den samme?

Arbejdsspørgsmål

Hvad sker der i 1.scene/starten af Dekameron og hvor finder handlingen sted?

Hvem er de? Og hvem er pigen?

Hvad er det for et fald, der tales om?

Hvad menes der med Vakuumbomberne og symbolikken i Jäger Bomb?

NENA, 99 Red Balloons, 1983/1984

Hør og læs sangen 99 Red Ballons af Nena, 1983/1984. Hvad handler den om og hvorfor bliver den spillet på baren?

NENA, 99 Red Balloons, 1983/1984

You and I in a little toy shop

**Buy a bag of balloons with the
money we've got**

**Set them free at the break of
dawn**

Til one by one, they were gone

Back at base bugs in the software

**Flash the message, something's
out there**

Floating in the summer sky

99 red balloons go by

99 red balloons

Floating in the summer sky

Panic bells it's red alert

**There's something here from
somewhere else**

The war machine springs to life

Opens up one eager eye

Focusing it on the sky

Where 99 red balloons go by

99 Decision street

99 ministers meet

To worry, worry, super scurry

Call the troops out in a hurry

This is what we've waited for

This is it boys, this is war

The president is on the line

As 99 red balloons go by

99 knights of the air

Ride super high tech jet fighters

Everyone's a super hero

Everyone's a Captain Kirk

With orders to identify

To clarify, and classify

Scramble in the summer sky

99 red balloons go by

99 dreams I have had

In every one a red balloon

**It's all over and I'm standing
pretty**

In this dust that was a city

If I could find a souvenir

Just to prove the world was here

And here is a red balloon

Just to prove the world was here

And here is a red balloon

I think of you, and let it go

Tekst:<https://www.stlyrics.com/songs/n/ena10675/99luftballonsenglishtranslation2143870.html>

Musikvideo:<https://www.youtube.com/watch?v=hiwgOWo7mDc>

**Hør også den oprindelige version
på tysk:**

<https://www.youtube.com/watch?v=Fpu5a0Bl8eY>

Fortællingens kraft

I Dekameron er der vilde og voldsomme historier om en kvinde, der bliver begravet levende, gravid og alene i gravkammeret, men som genoplives af kærlighedens helende kraft. Og om en anden kvinde, der som straf for sin hovmodighed overfor den mand, der elsker hende, tvinges til at få ryggen brækket op og få flået sit kolde hjerte ud, der kastes for hundene, så de kan æde det. Gang på gang, i lige så mange år, som det antal måneder, hun har pint ham, der elsker hende. De gamle eventyr fletter sig ind i en moderne rammefortælling om utroskab, sammenbragte familier, alderdomssvækkelse på plejehjemmet og en feberbrandert i en hytte i sneen.

Det er undersøgelse af forelskelsens væsen, og hvad det er, der kan give os røde kinder, bølgende barme og føre til fuldbyrdet kærlighed. Ikke mindst er forestillingen en kæmpe hyldest til fortællings magiske kraft, der både kan bruges til at få børn til at falde til ro, til at spille drukkspil med og til at vinde en ellers uopnåelig elskedes hjerte.

For ja, vi er nødt til at blive ved med at fortælle og ved med at drømme, inden de kommer, de fire store højt til hest. Hunger, sværd, svovl og pest. Når de alle fire – den hvide, den røde, den sorte og den gule – når alle fire rider på en og samme gang går jorden under. Det er de fire apokalyptiske ryttere.

Fra originalen bruger vi bl.a. disse historier:

KVINDE LEVENDE BEGRAVET

Tiende dag – 4. historie

SPØGELSESRIDDEREN

Femte dag – 8. historie

HJERTET I GULDBÆGERET

Fjerde dag – 1. historie

BASILIKUMKRUKKEN

Fjerde dag – 5. historie

KONG AGIULF RIDEKNÆGT

Tredje dag – 2. historie

GRISELDA

Tiende dag – 10. historie

FALKEN

Femte dag – 9. historie

Arbejdsspørgsmål

Diskuter hvad fortællingens kraft betyder?

Diskuter hvordan og hvorfor forestillingen Dekameron er en hyldest til fortællingens kraft?

Hvilke historier/fortællinger fra Dekameron genkender I i forestillingen?

Hvilke fortællinger husker du/I og hvorfor?

Falken

- En novelle af den italienske forfatter Giovanni Boccaccio (1313-1375) fra novellesamlingen Dekameron, 1352.

5. dags 9. historie: "Falken" er indbegrebet af den høviske fortælling.

Den ædle, men forarmede adelsmand Federigo ofrer sin elskede jagtfalk, det eneste værdifulde han ejer, for at demonstrere sin kærlighed til en gift købmandsfrue Monna Giovanna. Til gengæld for at ofre (spise!) dette ultimative symbol på ædelhed og ridderidealer, får han sin elskede sidst i historien. Sammen med hende begynder helten at føre et fornuftigt, borgerligt liv.

Læs Falken her:

<https://dansksiderne.dk/index.php?id=7286>

Arbejdsspørgsmål

Hvad kendetegner Federigo og den udvikling, han gennemgår i novellen?

Hvad kendetegner Monna Giovanna og den udvikling, hun gennemgår i novellen?

Hvordan opfatter Monna Giovanna kærlighed?

Er novellen humoristisk?

Hvilken symbolsk betydning har falken?

Hvad er novellens hovedtema(er)?

Novellen Falken indgår sidst i forestillingen. Hvordan er novellen dramatiseret og hvad kan I genkende fra den oprindelige novelle af Boccaccio?

Omskriv novellen til en tragisk-komisk heltefilm anno 2023!

Uddrag fra Dekameron, af Karen-Maria Bille, frit efter Giovanni Boccaccio, i Thomas Harders oversættelse, Teater Republique 2023.

FALKEN

Femte dag – 9. historie

Genre: tragisk-komisk heltefilm

Federico / Anton:

Der levede engang en ung mand ved navn Federico, som i våbenbrug og høviskhed ansås for at stå over alle de andre unge adelsmænd. Som det sker for de fleste adelsmænd, forelsker han sig. Federicos udkårne er en adelsdame ved navn Giovanna.

Giovanna / Lasse:

En kvinde der bliver betragtet som en af de mest indtagende damer i byen.

Federico / Anton:

For at vinde hendes kærlighed deltager han i turneringer og holder fester og giver gaver og bruger sine penge uden nogensinde at holde igen.

Giovanna / Lasse:

Men Giovanna er lige så utilnærmelig som hun er smuk. Hun bryder sig hverken om de ting han gør for hende, eller om ham.

Federico / Anton:

Til sidst har han brugt langt flere penge end han har råd til, uden at få noget ud af det. Hans rigdom slipper op og han står tilbage som en fattig mand.

§§§§

Uddrag fra Falken, G. Boccaccio, 1351

FALKEN

Blandt de mange smukke historier, han fortalte, vendte han hyppigt tilbage til en om en florentinsk yngling, messer Filippo Alberighis søn Federigo, der i våbenbrug og høvisk væsen overgik alle andre junkere i Toscana.

Som de fleste unge mænd forelskede han sig, og det i Monna Giovanna, der på hans tid ansås for en af de skønneste og yndefuldeste kvinder i hele Firenze; men skønt han, for at vinde hendes genkærlighed, øste penge ud med begge hænder ved turneringer, våbenlege og fester, opnåede han dog ikke at gøre indtryk på hende, da hun ikke var mindre tugtig end skøn.

Til sidst gik det ham, som det går så mange andre, der ikke selv tjener noget, at han ved sin ødselhed nåede til bunden af pengeskrinet, og så sig som en fattig mand uden andet eje end en lille gård, der kun kunne give ham det nødvendigeste, og dertil en falk, hvis lige ikke fandtes i verden. Skønt hans kærlighed endnu var usvækket, blev han derfor nødt til at forlade byen for at slå sig ned på den omtalte lille ejendom i Campi, hvor han kunne leve uden at bede nogen om noget og trods sin fattigdom gå på fuglejagt med sin falk.

Theis Ørntoft: Det er forvirrede tider, jeg skal fortælle om, Digte, Gyldendal, 2014.

Det er forvirrede tider, jeg skal fortælle om
det var tider, hvor intet skulle begrænse os.
Hver gang jeg ikke distraherer mig selv med ligegyldige gøremål
tænker jeg på apokalypsen
hver gang nogen udtrykker håb for det bestående
får jeg det fysisk dårligt.
Lad os sætte os her i skumringen og vente på
at revolutionen griber os.
Lad os sætte os ned med kviksølv i lungerne
og flyforbindelser i hud og hår
og læse breaking news
de sløjfer skøjtebanen i årets kommunale budget
hvad fanden er det for noget
de finder eftersøgt drabsmand inde i tv-stjernes barndomsminde
hvad fanden er det for noget.
Gik igennem en ærlig passage
et sted forleden
i en samtale måske.
Jeg har ikke længere nogen overordnet plan for livet
ud over at holde mig tæt på folk jeg elsker
jeg har fået nok af at bilde mig samfundene ind
jeg har fået nok af at fylde min mund med petroleum
og se boreplatformene komme sejlene
se dem skyde deres flammer op i mørket.

Spørgsmål

Hvordan indgår jegets tanker om Apokalypsen i digtet?

Hvordan hænger jegets tanker om Apokalypsen sammen med Dekameron?

Find andre eksempler på apokalyptisk og post-akopalyptisk litteratur og dramatik.

Skriv en apokalyptisk eller post-apokalyptisk novelle, sang eller et digt med inspiration fra tematikkerne i Dekameron.